

‘Burger, haal toch de boer uit de spagaat’

Kees Kooman wil met zijn nieuwe boek *Nieuw Boeren* niet alleen boeren inspireren, maar vooral ook de burger bereiken. „Betaal meer voor kwaliteitsvoedsel.”

AAN DIRK VAN DER MEULEN

Kees Kooman uit Buitenpost is een veelzijdig auteur. De voormalig journalist van onder andere het *Vrije Volk* schreef boeken over onder meer Fanny Blankers Koen, Anton Geesink, Aegon en de Woekerpolisaffaire. De afgelopen jaren wijdt hij zijn pen vooral aan de landbouw. In 2015 verscheen *Boerenbloed*, twee jaar later *Dit is uw Land* en vanaf volgende week ligt zijn nieuwste pennenvrucht in de boekwinkel: *Nieuw Boeren*. Het zijn uitgebreide verhalen over tien agrariërs die kiezen voor duurzaamheid en of nieuwe producten.

Vanwaar die fascinatie voor het boerenleven?

„Mijn vrouw en ik hebben in Tibma gewoond, een buurtschap bij Ee. Tijdens het hardlopen, stuitte ik op het monument over de MKZ-crisis in 2001 in dit gebied. Toen ik die roodgekleurde koeiennamen las, schaamde ik me een beetje: potverdikkie, je woont hier al zo lang en eigenlijk weet je niks over de boeren in het gebied. Ik heb contact gezocht met enkele agrariërs om te schrijven over de gevolgen van de afschaffing van de melkquotering in 2015. Dat moet de burger weten, dacht ik. Dat was de aanleiding voor *Boerenbloed*. Het boek verkocht goed, maar vooral in het Noorden. *Dit is uw land* had meer een wetenschappelijke benadering, het wordt onder meer als lesmateriaal gebruikt op de Rijksuniversiteit in Groningen. Met *Nieuw Boeren* complementeer ik mijn landbouwtrilogie en hoop ik de burger in het hele land te bereiken.”

Het is vooral een boek over boeren die tegen de stroom in roeien. Van-

Akkerbouwer Peter Harry Mulder uit Muntendam heeft 13 procent van zijn areaal ingericht voor de natuur.

waar die fascinatie voor de alternatieve boer?

„Omdat ik en velen met mij ervan overtuigd zijn dat het anders moet. De huidige landbouw heeft een enorme impact op biodiversiteit, bodemvruchtbaarheid en klimaat. Overal waar je loopt zie je brandnetels en kleeftkruid. Politici kunnen niet blijven hameren op behoud van werkgelegenheid, terwijl inmiddels de bodem onder ons bestaan letterlijk wordt vermorzeld. Het landbouwonderwijs kan schaalvergroting niet als

Kees Kooman.

ten zien dat schaalvergroting niet altijd nodig is. De portretten dienen dan ook ter inspiratie.”

Welke boer maakte de meeste indruk op u?

Resoluut: „Peter Harry Mulder, een akkerbouwer uit Muntendam. Hij was altijd gepassioneerd bezig met de bodemvruchtbaarheid. Hij ploegt zijn land niet om en verkoopt geen stro maar benut die voor zijn eigen akkers. De afgelopen jaren is hij erg begaan met de natuur. Circa 13 procent van zijn land is ingericht met bloemen en struiken en hij geniet met volle teugen van de terugkeer van de veldleeuwerik en de patrijs. Mulder laat zien dat natuurherstel en een gangbaar boerenbedrijf heel goed samen kunnen gaan.”

Ook de boeren op Schiermonnikoog krijgen aandacht.

„Ja, omdat het een prachtig voorbeeld is van schaalverkleining. De boerenbedrijven moeten minder ammoniak uitstoten om de natuur op Schier te beschermen. Ze willen dat niet oplossen met technische maatregelen, maar door de veestapel in te krimpen en door de melk weer op het eiland te verwerken. Prachtig vind ik dat, boeren die zich niet laten meesleuren door het systeem.

U laat een boer zeggen: agrariërs zijn eenlingen. Diep in hun hart hebben ze niks met een megastal omdat ze dan met personeel moeten werken. Maar klopt het dat boeren juist vanwege het sociale aspect voor schaalvergroting kiezen?

„Nou, ik denk wel degelijk dat de meeste boeren eenlingen zijn. Ik heb de afgelopen jaren aan vele tientallen keukentafels gezeten en mijn indruk is dat ze niet zo zijn van het overleg en het delegeren.”

Kunt u zich voorstellen dat een grote groep boeren wel eens moe wordt van al die buitenstaanders die zeggen dat het anders moet?

„Dat ben ik me zeker bewust. Ik wil met mijn boek geen zending bedrijven van: zo moet het! Ik ben ook maar Kees Kooman, een stadse jongen die graag op een mooi, leefbaar platteland wil wonen. Zoals gezegd: het is ter inspiratie, zo zou het ook kunnen en burgers neem alsjeblieft ook jullie verantwoordelijkheid.”

Titel: *Nieuw Boeren*. Auteur: Kees Kooman. Uitgeverij: Bornmeer | Noordboek. Prijs: 22,50 euro (272 blz.)

het ei van Columbus blijven propageren.”

Als de kosten op het boerenerf stijgen en de opbrengst amper, moet een boer toch zijn bedrijf vergroten of intensiveren?

„Begrijp me goed. Ik klaag de boeren niet aan. Ik weet ook dat ze in een enorme spagaat zitten. Daarom wil ik ook zo graag de burger bereiken. Haal de boer uit de spagaat. Betaal meer voor kwaliteitsvoedsel. Maar met ‘mijn’ boeren wil ik ook agrariërs la-